

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izbaja vsak petek na celi poli. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrlet leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIV.

V Ljubljani, 23. prosinca 1891.

List 4.

Marijino svetišče na Tersatu.

(Dalje.)

17. S. hiša je bila najpopredi na Tersatu.

Malo je resnic, da bi jih napuhnjeno-razsvitljeni um ne bil prevračal. Našli so se, ki so ovračali, kar smo v naslovu postavili. Zavoljo popolnosti hočemo ob kratkem navesti nekaj dokazov proti neljubitljem in neprijateljem matere Božje*). Tega ne delamo toliko, da bi vernega bralca poterjevali, ne da bi brezverca prepričevali, temveč da bi pokazali, kako ima tudi najočitniša resnica vselej in povsodi svoje nasprotnike. Tedanji protivniki so pa našli tudi reznih zagovornikov. V tem predevanju pa se je dogodba le še bolj razzvanjala, očiščevala, svetila, kakor se tudi lemež sveti, čim več se preriva po razorih.

Kakor že vemo, počastila je Mati Božja svetostnega župnika Aleksandra sama z razodenjem; a ta je bil na Tersatu. Razodenje je imela tudi ona pobožna vdova Agata*), ki je vsled tega darovala cerkvi „Dolac“, in ta je na Tersatu. Razodeto je bilo dalje bogoljubnemu puščavniku Pavlu**), da je Nazareška hiša prišla s Tersata. Imenovanega župnika poslal je knez Frankopan s tremi možmi v Nazaret dogodbo preiskavat; a to poslanstvo je bilo Tersaško. Ko se vernejo po štirimesečni vožnji, ko Aleksander obilno zbranemu narodu, gospodi in seljakom pripoveduje, kako so našli vse pravo, ko slovesno zahtevajo pred Bogom in ljudmi, da je vse resnica, dá ban dogodek zapisati in v kamene urezati. In takih kamenov je še videti pri srednji kapelci ob stopnjicah s talijanskim nadpisom: VENNE LA CASA DELLA BEATA VERGINE DA NAZARETTE A TERSATTO L' ANNO 1291 ALLI 10. DI MAGGIO: & SI PARTI ALLI 10. DI DICEMBRE 1294*). Rekančani v pokrajini Pičenski na Talijanskem so po hervaških

Primorcih soznali, da je bila s. hiša pri njih na Tersatu, kajti hipoma so jo spoznali za svojo, a tudi ta hip jamejo žalostni vzdihovati, britkosti se solziti*).

Da je temu tako, priča staro izročilo, ki je ne-pretergano prehajalo od roda do roda, ter si v ničemur ni nasprotovalo. Tudi nauk katoliške cerkve sloni na izročilu kakor na drugem stebru. Da je temu tako, pričajo nadnaravna znamenja, dobljene milosti, uslišane molitve, očitni čudeži, sicer bi bilo to samo sleparstvo, zgolj zvižaja, kar je nemogoče*). Da je temu tako, pričajo najzanesljiviši pisatelji, kakor np. Jer. Angelita, Turselin, in mnogi drugi. Ti jasno govoré o Aleksandrovem potovanju, zadevajočem s. hišo na Tersatu. Ako takim možem ni verjeti, to je vsa zgodovina mreža basni, to neha vsaka vera*). Kakor je Frankopan sestavil poslanstvo 4 mož za Nazaret, tako so Rekančani odpravili poslanstvo 16 mož na Tersat, naloživši jim, naj izmerijo širjavo in daljavo ostalih sledí, ter primerjajo z onim, kar bodo našli v Galileji. Tega popisa prepis je imel vsaki plemenitaš v Rekanatu. Ščasoma je virnik zgorel, in do l. 1565 je imel le še Bern. Leopard, doktor obojega prava, en prepis. A tudi to podjetje so s sumnjo oblagali hudovoljneži. Da jim ves dušek uzame, da vsako sumnjo onemogoči, odloči papež

*) (Turselin, Hist. I. c. 9.) Dalmatarum ergo nonnulli, lauretanum contemplati sacellum, ut recens erat Illyricae migrationis memoria, haud aegre scilicet agnoverunt. Itaque obortis lacrimis venerationis munere perfunguntur: mox velut refricato vulnere ac desiderio ex amissi boni conspectu ingemiscences suum detrimentum effuse depiorare coeperunt. Aedem illam . . . populorum studiis nuper in Dalmatia celebratam, Natale illud Virginis tectum Illyricis primum e Galilaea divinitus missum, quo tam Picentes transmisso e Dalmatia fruerebantur, etc. — Kar se tiče zemljopisja in krajoznanstva, v tem se romanski narodi od nekđaj odlikovali — niso.

*) Teophil. Raynaud. Here, com. I. 5. . . . miracula omnis generis, et divina visa, atque prodigia unanimi omnium fidelium consensu attestantur: et unus aliquis male feriatas effutire audet, non esse illam aedem, quae angelica opera Nazaretho in Illyricum, et inde in Italiam asportata est, deludi populos ipsosque reges, quibus talia abstruduntur.

*) S. Augustin. De civit. Dei. 18. . . . peribit fides omnium librorum, et tolletur non solum nostra, sed etiam omnis alia religio.

*) Marot. Dissert. 23—51. — Pasc. Triumph. 26—78.

*) Tersatska pismarna s. iz Med. spom. — **) Turs. Hist. L. 1. 12.

*) V nas čini tako: Prišla je hiša blažene Device iz Nazareta na Tersat 10. maja 1291 leta, in odšla je 10. decembra 1294 leta.

Klemen VII drugo poslanstvo, naročivši mu, naj stvar razgleda na Tersatu, v Nazaretu, in nato poroča. Ta papež je s hišo z marmornim okrasjem oblekel l. 1525. Papež Klemen VIII je dal l. 1545 v marmor s. hiše vrezati napis, ki ga je še danes videti.

(Dalje nasl.)

Pompeji nekdanj in sedaj.

Spisal Janez Bile.

(Dalje.)

III.

Jernej Longo — začetnik pobožnosti presv. Rožnega venca.

Ko smo se v malo versticah soznanili z zgodovino kraja, ktereга si je kraljica sv. Rožnega venca za prestol izvolila, hočemo sedaj čast. bralcem opisati začetek in razvitek slavnega svetišča. Mnogo bi se dalo o tem pisati, pa naj bo iz jako obširnega dela „Il Rosario e la nuova Pompei“ le toliko povedano dragim Slovencem, kolikor je zvedeti koristno in zanimivo.

Bartolo po naše Jernej Longo je torej verli mož, kateri je izpeljal velikansko delo v slavo nebeški Kraljici, v velik dušni prid Njenim pobožnim častivcem. Kako se je to zgodilo, pripoveduje nam odvetnik Longo sam v omenjenem mesečnem listu l. 1888. Potrebno se mi zdi, da besede verlega moža navedem v slovenščino preložene:

„Trinajst let sem se bojeval s satanom, kateri mi je hude boje, strašne skušnjave in nevihte v srcu obujal; bil sem posveten, nečimeren, prav malo sem se zmenil za zveličanje svoje duše.“

„Bog me je čakal; kjer je bila pregreha velika, je bilo usmiljenje Božje še večje. O dobri Gospod! Kaj Te je nagnilo, da si mene tako dolgo čakal, me k Sebi vabil, ko sem bil vendar tako daleč od Tebe!“

„Moje pregrehe si Ti z neizmerno poterpežljivostjo, z neizrekljivo milostjo prenašal, dokler nisi dobrotne Svoje roke stegnil, ter me globoko padlega vzdignil. Ginjen Tvojega usmiljenja, sem le Tebe iskal, le po Tebi hrepenel. Moj duh, kateri je toliko časa blodil po morju zmot in pregrehe, je hotel le pri Tebi počivati. Le ti si zamogel nemirno, raztergano serce pomiriti, ozdraviti.“

„Bilo je mesca oktobra 1872. Spomin na moje prejšnje življenje me je vznemirjal, ter globoka žalost mi je serce stiskala. Šel sem iz hiše pl. Fuskove in blodil sem po ravnini Valle, ne da bi vedel kam me peljejo stopinje. Prišel sem na samotno, naj bolj divje mesto „Arpaja“ imenovano. Tihi mir je vladal krog in krog. Ni je bilo viditi sence živega bitja, v meni je serce nemirno bilo. V toliki dušni tamoti se mi je zazdelo, da slišim mili glas, kateri mi na uho šepče tiste besede, ktere sem večkrat bral, besede, ktere je moj že zdavnej umerli duhovni prijatelj večkrat ponavljal: „Ako zveličanja iščeš, oznanuj, širi molitev sv. Rožnega venca.“ Tako je nekdanj Marija zagotovila sv. Dominiku.“

„Kdor bo razširjal molitev sv. Rožnega venca, ne bo pogubljen. Ta misel je bila luč, ktera je raz-

svetila tamo moje duše. Hudobni duh, kateri je mislil, da sem njegova žertva, je spoznal, da je premagan. Bil je zadnji boj, odločivni boj.“

„Povzdignil sem oči in serce k nebu in skorej preprederzno sem k Mariji zdihnil: „Ako si Ti, o Mati, res obljubila sv. Dominiku, da kdor bode sv. Rožni venec oznanoval, se bode zveličal, jest ne bom pogubljen, ker se nočem ločiti od te pokrajine, dokler ne razširim tod svetega Rožnega venca.““

„Bila je to skorej molitev brezumnega, ktero sem prederzneš pošiljal Kraljici nebeških duhov.“

„Vse je bilo tiho. Razburjenosti moji je sledil sladek mir. Strasti moje duše so se vmirile.“

Od daleč sem zaslišal glas zvona: zvonilo je poldne. Združil sem svojo molitev z molitvijo milijonov, kateri o tisti uri pozdravljajo nebeško Kraljico. Iz očes se mi udere solzica; nebesa so me uslišala, kako — boš zvedel dragi bravec v naslednjem!

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Javorjah na Poljanskem sta uni mesec umerla 79letna dvojčka Boštijan in Neža Kos in sta bila všttric pokopana. To je redka dogodba, znamenita tudi, ker ravno sv. Boštijan in sv. Neža, ki se zaporedoma obhajata, sta močno sloveča svetnik in svetnica v sv. Cerkvi, zlasti zarad junaškega pričanja sv. vere ob času hudih trinogov. O sveti Neži je dobro znano, s koliko serčnostjo je že kot 13letna deklica za ohranjenje nedolžnosti in za sv. vero življenje dala. Sv. Boštijan pa je bil tudi junak, da mu je sedanji čas malo enacih; pri tem se nekoliko več pomudimo.

V god ss. Fabijana in Boštijana se pri sv. maši bere iz lista sv. Pavla do Hebrejcev, v katerem apostelj z mnogimi zgledi popisuje, kaj je vera in kako potrebna, da „brez vere je nemogoče Bogu dopasti“ (11, 6) Potem pa tudi naznanja, kaj so verski junaki že v starodavnih časih terpeli zarad vere. Terpeli so eni zasramovanje, tepenje, železje, ječo; bili so kamnjani, drugi prežagani, na klade razpeti, z mečem umorjeni; hodili so drugi okrog v živalskih kožah, ubožni, stiskani, zatirani, — svét jih ni bil vreden; potikali so se po puščavah, po gorah in berlogih, po zemeljskih jamah itd. (Hebr. 11, 36 - 38). To in tako so mnogi terpeli zavolj vere, še predno je Kristus prišel na svet in učil, kako potrebna je vera. S koliko serčnostjo so terpeli pa tudi potem, ko je Jezus sam s svojim življenjem in smertjo poterdil sv. vero, to kaže ravno junaška smert sv. Boštijana in sv. Neže, katerih spomin smo obhajali ravno te dni. Sv. Sebastijan je bil vojščak pri cesarjevi telesni straži in kakor taki je veliko naj imenitniših gospodov in družih služabnikov spreobernal k sv. veri in skerbel je, da so bili kerščeni ter stanovitni ostali v sv. veri. Druge pa je poterjeval, da so serčno sinert preterpeli in krono mučenstva dosegli. Sv. papeža in mučenca Kaj-a, ki je bil sam iz cesarja Dioklecijana rodovine, je Sebastijan dolgo časa skrival v samem cesarskem dvoru. Zarad imenitne časti in službe je Boštijan imel pristop po vsih ječah, zato je dolgo časa kristjanom po ječah

dobrote skazoval, jih tolažil, oserčeval, jim celo še rešenje pridobival. To mu je bilo toliko lažje, ker cesarja Dijoklecijana večji del ni bilo v Rimu.

Poslednjič se je zvedelo, da je Boštijan kristjan; cesar je bil silovito razdražen; skušal je Boštijana pregovoriti, ker pa ni nič opravil, ga je izročil strelcem, ki so ga s puščicami tako ostrelili in razdevali, da je kakor mertev obležal. Z Božjo pomočjo pa se je zopet popolnoma ozdravil in neprestrašen stopil pred cesarja, ko je šel leta v tempelj malikov, in rekel mu je: „Moj Gospod Jezus Kristus me je zopet poživil, da ti naznamim pred vsim ljudstvom in povem, da ti služabnike Kristusove po krivici daješ preganjati...!“ Precej nato tiran zapové svetnika pretepati, dokler ni duše izdihnil. To se je zgodilo 20. prosenca l. 304. —

Mladeneč sv. Boštijan je živel med razuzdanimi poganskimi mladenčji, in vendar se je ohranil poštenega in nedolžnega. Kako lep izgled za naše mladenče, katerih velik del je ponočnjakov, tudi pijancev: blagor jim, kateri se med takimi nedolžne in poštene ohranijo po izgledu sv. Boštijana!

Sv. mladenec Boštijan je živel med gospodo, med katero je dosti slabovercev in mehkužnikov: kako spodbudljiv izgled, da tudi v višjih krogih se verli katoličani zamorejo ohraniti zveste in poštene!

Sv. Boštijan je patron strelcev, toraj sokolov in puškarjev; naj se mu pač verno priporočajo, ker veliko nesreč se zgodi dan danes pri teh ljudéh, pa tudi veliko greha!

Prosi za naše mladenče, sv. Boštijan,
Da bodo vredni obljub Kristusovih.

Z Juga. (Dopis ta je posvečen in darovan presv. Sercu betlehemskega Božjega Deteta po deviški Materi njegovi v blagor in zveličanje duš Slovencev.) (Dalje.) Drugo, kar Vam sporočim iz sv. betlehemske štalice in od presv. jaslje, prav po sercu nebeškega Deteta Jezusa in po željah deviške Matere Božje, zadeva Vas, dragi verni Slovenci v kranjski okrajini — v častiti biskopiji ljubljanski. Prosim lepo, sprejmite in prevdarite to z najboljšim srcem in z dobro voljo po ljubezni Jezusa, Marije in sv. Jožefa. V deželi kranjski je mnogo svetišč in milostnih romarskih krajev, največ blažene Device Marije — Matere Božje — nebeške Kraljice. — Ženin in pravični deviški mož najsvetejše device in Matere Božje Marije, varh, rednik in krušni oče Jezusa Kristusa, sv. Jožef, je deželni zaštitnik, varh, „patron“ kranjske dežele in vse Slovenije in dela nekdanje Ilirije. Ipak na Kranjskem ni kakovega osobitega svetišča in cerkve sv. Jožefa, kjer bi se ta veliki varh in pomočnik osobito častil. — Je na Kranjskem nekoliko cerkvic sv. Jožefa, ali slavne romarske ni nijedne; so v mnogih cerkvah oltarji sv. Jožefa, ali vsaj podoba njegova v cerkvi. — Ipak se sv. Jožef še vse premalo časti, njegova dva praznika (19. marcija in tretjo nedeljo po veliki noči) se premalo slovesno-vzvišeno svetkujeta, kakor se tako velikemu in velezvzišenemu Svetniku spodobi, osobito pa deželnemu zaštitniku z nebés. varhu, „patronu“. — Zdaj Vam bodem pa prav nekaj tehtnega in vele-dobrega povedal, dragi verni Slovenci v kranjski deželi pod varstvom sv. Jožefa; to, kar bom povedal ni moja vmišljaja, niti drugih ljudi; imejte istinito za opominj, željo in naročilo od Jezusa in Device Marije

zbog sv. Jožefa in zbog Vas. Je pa to-le: Spodobilo bi se, dobro in milostno bilo bi, da bi se na Kranjskem odredila in napravila jedna večja cerkev sv. Jožefa, ali se na novo postavila v čast Bogu in ženinu Marije Device, varhu in krušnemu očetu Kristusa Jezusa in deželnemu „patronu“, in to kje v srednji kranjske dežele; pa tako, da bi to cerkev vsa dežela s prostovoljnimi darovi postavila svojemu varhu, sv. Jožefu; in tako, da o priliki bi iz vse dežele dohajali verni Slovenci v to svetišče častit sv. Jožefa, se mu priporočevati in ga v mnogih potrebah prositi. Tako, da bi ženin Marije Device — krušni oče Jezusov in „patron“ dežele kranjske, imel v škofiji ljubljanski jedno posebno častno, lepo in dostojno dvorano in sedež, kamor bi se mu splošno hodili poklanjat, se mu priporočati, ga častiti in dušne in telesne potrebe, pomoči in milosti po njegovi priprošnji prejemati. Pri tem svetišču sv. Jožefa naj bi se nastavila kakova sv. misijonska družba, da bi ljudstvo čulo prešinljive sv. govore, da bi se dobro in skesano spovedovalo, opravljale se koristne in pravilne vesoljne spovedi; da bi se vdeleževalo častite in slovesne cerkvene službe Božje, kjer bi se opravljale sv. pobožnosti, in bile večkrat v letu duhovne vaje za vsaki stan posebej. In, ker se namérja č. vr. misijonarjem družbe Jezusove napraviti lastna družbena hiša, naj bi se vkrenilo tako, da bila bi poleg zgoraj omenjena cerkev sv. Jožefa. Blagor višjemu Pastirju in vsem svečenikom, blagor verni katoliški slovenski čedi biskopije ljubljanske, ako se potrudijo za to prav skromno opomnjeno dostojno cerkev sv. Jožefa, varha svojega. Z iskrenim oserčevanjem, z ljubeznjivimi opomini in prostovoljnimi malimi večjimi darovi vseh prebivalcev dežele kranjske zamore se to zgoditi in doveršiti. Bode pa to osobito ljubo in dopadljivo presv. Sercu Jezusa Kristusa, ljubo in prijetno blaženi Devici Mariji in sv. Jožef bi sprosil še večje in obilnejše milosti, pomoči in darove v življenju, v smertni uri in za celo srečno večnost. Ako prav Vam ni s čudežem poznamovan kraj, kjer bi stala cerkev sv. Jožefa, akoprav niste s čudežem naklonjeni oskerbeti splošno dvorano sv. Jožefu; ipak potrudite se verno, zaupajoče in iz ljubezni do Jezusa in sv. Jožefa, v blagor neumerlih duš in postavite cerkev sv. Jožefu po prej spomenutemu naznanilu. — In čudeži duhovni v dušah in čudežne pomoči telesne se bodo godili in zadobivali v cerkvi sv. Jožefa, postavljeni po darovih vernega prebivalstva ljubljanske biskopije, Lavantinska biskopija, — slovensko-štajersko, ima pri Celju krasno romarsko-misijonsko cerkev sv. Jožefa; tu so velekoristne stanovske duhovne vaje; o koliko nesrečnih grešnikov se tu z Bogom spravi in milost Božjo zadobi! o kolike milosti, pomoči in dobrote se tu zadobijo po sv. Jožefu! O častita biskopija ljubljanska! o dežela Kranjska napravi in oskerbi, po tem uzoru, splošno hišo sv. Jožefa v srednji svoji! Napravila si novo cerkev sercu Jezusovemu, napravljaj lepo cerkev Devici Mariji Pomagaj na Brezju, napravi še lepo in dostojno cerkev sv. Jožefu! *)

Marsikdo pravi: Jezus je bil v revni štalici rojen, Devica Marija bivala je v priprosti — revni —

*) S strahom naj pristavimo se misel: Ako bi se lotili tega početja, morebiti bi smeli sv. Jožetu storiti nekako silo in mu postaviti pogoje, da predno se dozida cerkev, naj nam reši Kristusovo Cerkev in sv. Očeta iz rok sovražnikov. Vr.

mali hišici in z njo vred tudi Kristus. Istina je, da bivali so v zemeljskem življenju v revščini, nizkosti in priprostosti — nam ubogim grešnikom v izgled! Ali sedaj sta Jezus, Marija poveljučana in z njima tudi sv. Jožef in svetniki Božji; zato se spodobi in pravično je, da cerkve, hiše Božje na zemlji, kolikor je mogoče, to povelčanje pred oči stavijo. — Nam pa je potreba povsod, domá in drugod, posnemati in nasledovati Jezusa, Marijo, Jožefa in svetnike Božje tako, kakor so oni na zemlji bili, živeli in delovali. Mnogi taki, kateri radi cerkvam stavijo v izgled betlehemsko štalico in nazareško sv. hišico, v izgovor, ker jim ni mar za lepoto, veličast in dostojnost cerkve, sami nečejo bivati v štalici, niti v nizki, priprosti, mali — revni hišici; temveč jako in mnogo nasprotno..... Dosti tega: mi želimo, da bi bil sv. Jožef prav močno povelčtan na Kranjskem, kakor je povelčtan od sv. Cerkve in postavljen za varha veseljne sv. Cerkve.

Tretji klic, spomin in naznanilo: Kako bi se Avstrija imenovala in se spoznala za kerščansko-katoliško državo, ako ima nižje in višje šole brezverske in celo postave za take šole? Vojaki v vojašnicah večkrat o nedeljah predpoldnem kake posle opravljajo, popoldne so prosti, ko se več ne služi sv. maša. Dopoldne ob nedeljah in zapovedanih praznikih so prodajalnice odperte in prodaja se; popoldne se zapró, in to se sedaj hoče vzakoniti; toraj v času ko se naj svetejša služba Božja opravlja, je dovoljeno trgovati; samo popoldne praznovati in pa še to — kako? Naštelo bi se še veliko tacih in jednacih nekerščanskih reči, vravnáv, napráv in delovanj. Mnogi obnašajo se okolo versko-kerščansko-katoliške osnove šol, kakor mucí okolo vrele kaše; mnogi pa se je bojé in plašijo, kakor kužeti vode; zopet mnogo jih je mlačnih in malomarnih za verske-cerkveno-državne šole. Višji pastirji duš, biskopi v Avstriji, in mnogi iz verne čede njihove se trudijo in delujejo za take jedinoprave in velekoristne šole — velekoristne za posamezne, za družine, za Cerkev, za državo, za čas in večnost; toda v tej reči se stavi tolika teža in zavozlanost z močjo vidnih in nevidnih nasprotnih moči, da se toliko časa ne reši povoljno, pravično in po volji Božji to šolsko vprašanje. Imenitna in velevažna je prava versko-kerščanska — narodna šola, za tako je treba Boga ponižno in obilno prositi; kajti dobre versko-kerščanske in narodne šole so velik dar Božji; nasproti so pa brezverske, slabocerkvene šole neopisljivo zlo in kazen za ljudstvo....

Ali so se pa opravljale iskrene molitve k Bogu, za milost dobrih vérskih šol? Posamezno se je molilo in prosilo za to. In kolikor se je molilo, toliko se je zadobilo. Katoliški možje razumniki, vzvišeni na cerkvenih in državnih stališčih naj bi se postavno bojevali in strogo potegovali, verno ljudstvo naj bi pa iskreno in mnogo molilo in prosilo za to veleobsežno dobroto. Ali se je kje skupno in združeno molilo, prosilo za kerščansko-katoliške verske šole? Ali je treba maloverno pomišljati, moliti in prositi milost Božjo za versko šolo, češ, ako jo ne dobimo, se nam bodo nasprotniki posmehovali, nas zaničevali i. t. d.? Živo-verna, skesanih, ponižnih serc iskrena molitev za dobro in pravično reč ne ostane neuslišana, osobito, ako je združena in stanovitna. Z združeno molitvijo zmagoslavne sv. rožnivenca zmagani so bili krivoverni albigenzi in

njihova krivovera; zmagani mnogokrat kristjanom silno sovražni turki in drugi mahomedci; z rožnovenško iskreno molitvijo so se silna zla odvernila, velike milosti, pomoči in dobrote se dosegle.

Toraj, ako hočemo še vse premalo znano in veleobsežno zlo brezverskih šol odverniti in dobre, velekoristne in blagorne prave versko-cerkvene, ob enem narodne šole zadobiti, začnimo to leto 1891 splošno, združeno, iskreno opravljati sv. rožni venec v čast presv. Sercu Jezusovemu, v čast deviški Božji Materi Mariji in v čast sv. Jožefu, za svete duše v čistilišču, da bi po priprošnji Božje in naše Matere Device Marije in sv. Jožefa zadobili za mladino kerščansko-katoliške šole. Usmiljenje do duš v čistilišču, vicah, nam bo naklonilo usmiljenje Božje tudi v tem znamenitem delovanju za dobre versko narodne šole. Zakaj pa pristavljam „narodne“? Veste, da tudi Učenik iz nebes — Bog-človek, Jezus Kristus učil je v narodnem jeziku; ni rekel Hebrejcem: vi morate postati Babilonci, Egipčani itd., pa tudi tujcev ni silil, da naj se pojudijo. Sv. katoliška Cerkev in vera nam mora prva najdražja biti, in to mora nam zagotovljeno biti tudi v šoli.

(Dalje nast.)

Lavanška škofija po novem imeniku v svojih 24 dekanijah ima 188 župnij (fará) obstavljenih in 1 prazno; 30 obstavljenih lokalij, 132 obstavljenih in 56 praznih kaplanij, in 6 beneficij, katerih 5 je praznih. Vsih duhovnov v dušnem pastirstvu je 351, v družih službah pa 33 svetovnih in 31 redovnih duhovnov. V pokoju jih je 44; vsih mašnikov 459. Cerkvá in kapél je 548; vsih prebivavcev pa 486.276.

Deželni patron je sv. Jožef; varh škofije sv. apostelj Andrej; patron stoljne cerkve sv. Janez Kerstnik.

Iz cerkvene hierarhije nasleduje:

Papež S. Oče Leon XIII, poglavar veseljne kerščanske Cerkve, patrijarh na Zahodu, primas Italijanski, nadškof in metropolit rimske okrajine, škof Rimski, poprej Joahim Peči, patricij Anagni, roj. 2. sušca 1810, papež izvoljen 20. sveč. 1878, kronan 3. sušca 1878.

Kardinal-škofov je 6, naj stareji Alojzij Serafini, roj. 1808. — Kardinal-mašnikov 48; naj stareji kot kardinal med njimi Adolf Hohenlohe, od 1868; naj novejši vit. Dunajevski, od l. 1890. — Kardinal-dijakonov je 11.

Metropolit Solnograški: Jan. Ev. Haller, legatus natus, roj. 30. apr. 1825, vstanovljen za metrop. 10. avg. 1890. — Knez in škof Mariborski milgsp. Mihael Napotnik, roj. 20. septembra 1850, vtroniziran 17. nov. 1889.

Vstanovil je škofijo Eberhard II, nadškof Solnograški, l. 1228, in prvi škof je bil Ulrik I, izvoljen že 1227; sedanji je v versti 54ti.

Amerika. (Nova cerkev v škofiji milgsp. Jan. Vertina.)

Marquette, Michig. O posvečevanji nove cerkve v Red-Jacket-u piše časnik „Columbia“:

V nedeljo, 9. nov., je bila slovesno posvečena nova cerkev v Red-Jacket-u, le-tá je cerkev slovenskih katoličanov. Blagoslovljena je bila tudi duhovska hiša. Duhovni pastir ondi je čast. g. Jožef Zalokar in opravilo je zverševal milgsp.

škof Jan. Vertin; oba Slovenca s Kranjskega. Cerkev je 90 čevljev dolga, 47 čevljev široka in ima prostora za 800 ljudi. Lična malana okna so darilo nekaj raznih katoliških družb, nekaj družin Vertinovih, Jermanovih, Sotlichovih (Šokličevih?) in Rupovih, nekaj pa družih dobrotnikov. V lepem oltarju je štatuva sv. Jožefa. Po opravi je prečastiti škof imel veliko pontifikalno mašo; azistirali so č. gg.: Menard, Faust, Atfield, Kroguliki, Geers in Otis. Pričujoča sta bila tudi č. gg.: Marceau in P. Frančišk Solanus, O. S. F., pa petero-katoliških družb je bilo zastopanih.

O misijonu v srednji Afriki.

(Govoril č. g. o. Ksaver Geyer v ljubljanskem semenišču 10. januarja.)

(Dalje.)

Sedaj je naš apostoljski vikarij začasno v Kajiri, njegov sedež je pa prav za prav v Hartumu. Hartum je bil že od nekdanjega središča našega misijona. To mesto je na neki zemeljski ožini in se imenuje v arabščini el-Hartum, t. j. slonov rilec. To ime ima ravno od svoje lege na zemeljski ožini, ki je nekako podobna slonovemu rilcu. Na vzhodni strani mesta teče višnjevi, na zahodni strani pa beli Nil. Hartum je na mali ravnici. Ob času deževja preplovi reka mesto in voda stoji več mesev, dokler ne izpuhti ali se ne zgubi v zemljo. Jaz sam sem videl, da se po Hartumu (o taki priliki) vozijo po ladijah. Da je vsled stoječe ter smerdljive vode mesto nezdravo, jasno je samo po sebi. Ko sem bil l. 1882 v Hartumu, mi je rekel nek zdravnik, da mu že pogled tega mesta provzroči merzlico. Zaisto, Hartum je grob misijonarjev! Dozdaj je že 35 misijonarjev tam pokopanih. Sedaj je Hartum zapuščen; edino poslopje, ki še stoji, je velika misijonska hiša, ki pa je sedaj Mahdijeva shramba za smodnik. Naš vert oskerbljuje ondi misijonski brat. Vsak petek pride naslednik Mahdijev se na ta vert sprehajati. Novo glavno mesto Mahdijevega kraljestva je Omdurman, ki ima blizu 100.000 prebivalcev. Vendar ni v tem mestu nikakih palač, ampak same ubožne kočice.

Kakor sem že rekel, je namen našega misijona spreobrnjenje zamorcev. Evropejci dostikrat nimajo pravih pojmov o zamorcih. Naravno je, da belemu črna kožna barva ne ugaja. Ali razun te barve tudi ni razločka med Evropejcem in zamorcem. Če mi beli v Afriko pridemo, se nam tam ravno tako godi, kakor zamorcem pri nas. To sem sam skušal. Odraščeni černci so dirjali za nami, otroci so pa obstajali ter kazali od daleč s perstom na nas, rekoč: Kakšen je pa ta? ta je bolan, ker je tako bel; temu so kožo raz njega potegnili, i. t. d. Zamorci si hudobca belega predstavljajo.

Zamorci se razdeljujejo v več rodov. Navadno imajo vsi černo kožno barvo, kratke volnate lase, nazaj potisnjeno čelo, naprej molečo spodnjo čeljust, širok in potlačen nos, debele in velike ustnice. So pa tudi izjeme med njimi. V našem misijonu je rod Njan-Njam z imenom; barva teh zamorcev je bakrenorudeča. Zamorci iz rodú Mongutu so skoraj tako beli, kakor mi. Zamorec ni črn od rojstva, ampak postane črn še-le več mesev po svojem rojstvu. Ko sem prvič zamorca kerstil, sem se čudil, videč,

da je mali skoraj tako bel, kakor jaz. Čez več mesev ga grem obiskat, ker je bil nekaj obolel in takrat je bil že črn, kakor njegovi stariši. Dlani in podplati so navadno umazano-beli. Nekateri zamorci imajo tudi konec jezika črn. Koža je mehka kakor baržun (žamet). Žilčevje zamorcevo ni tako razvito, kakor naše in od tod pride, da zamorec ne čuti tako bolečin pri kirurških operacijah, kakor pa mi. Videl sem otroške igre, pri katerih oni, ki zgubi, 15 do 20 udarcev dobi in sicer po podplatih. Nekoga dné zaslišim pred našo hišo žvižg od biča. Hitro skočim pogledat, kaj da je. Tu zagledam na tleh ležečega zamorskega dečka in družega, ki ga je po podplatih z bičem nabijal. Ko me ta zagleda, preneha tolči. Na tleh ležeči deček me ni videl in čudeč se, zakaj da je uni naenkrat prejenjal, ga vpraša: „Kako je to, da si nehal, saj še manjka treh udarcev?“ Zamorec ima tudi močnejše mišice in kite, kakor pa mi. Večkrat sem videl, če so se Egipčani in beli s črnimi borili, da so navadno černci zmagali. Razne bolezni, ki jih imamo mi, zamorcem še znane niso, n. pr. vročinska bolezen. Nasprotno so pa med zamorci močno razširjene nevarne kožne bolezni: bramorji, koze, tajtan i. t. d. Tudi muči mnoge zamorce huda bolezen, ki se imenuje lostalija. Splošen značaj zamorcev je, da naenkrat za vsako reč vsplamti, pa se tudi hitro potolaži. Zamorec živi vnémarno in se ne meni za prihodnost. Drugačen pa postane, kedar je v potrebi, ali kedar ga tepe kaka druga nadloga. Zamorec je v veselji razposajen in ljubi petje, godbo in rajanje. Dostikrat ti bo celi dan terdo delal, po noči pa rojil do ene ali dveh po polnoči.

Razun kožne barve po mojem mnenju ni posebnega razločka med zamorci in nami. Afrikanski potovalci navadno po svoji povernitvi iz Afrike knjige spisujejo in v njih slikajo in opisujejo čudovito tamošnje življenje in strašne dogodke; to pa le zavoljo tega, da ljudje tem rajši take knjige beró. In od tod pride, da Evropejci ne sodijo prav o zamorcih. Kdor take knjige prebira, si kmalu začne čudne reči o zamorcih in njihovem življenju misliti, kako se dervé okoli po afrikanskih puščavah in hrepené po človeškem mesu. Toda v celem našem misijonu so samo Niam-Niamci ljudožerci. Potoval sem enkrat po noči v Berber bolj varno, kakor je ponoči po evropejskih velikih mestih.

Od pravih zamorcev se razločujejo polzamorci ali „bedža.“ Ti imajo svoj jezik in so mešani rod Afrikancev in Arabcev. Po veri so mohamedanci ter kupčujejo s sužnji. Mi imamo misijonsko postajo med temi zamorci. Bilo je pa jako težavno jo vstanoviti, ker so se tamošnji deželani bali, da ne bi njihovih otrok pokristijanili. V tem misijonu smo učili otroke najprej angleško in francosko abecedo in sicer v pevajočem glasu. Po šoli so otroci na ulici glasno vpili to abecedo, ki so jo v šoli slišali. Starši so čudeči se prihajali iz svojih koč ter mislili, da njihovi otroci že angleško ali francosko znajo. Začeli so nam prinašati 3 do 4letne otročiče, da bi jih angleščine in francoščine naučili, češ, da bodo potem, ko bodo odrastli, lahko mastne službe pri vladi dobivali. Vendar so se nas jako bali in mislili so, da imamo kristijani hudobne duhove v sebi. Zato so imeli otroci krog vratú na niti nabrane hijenske zobe, da bi jim naši hudobni duhovi škodovati ne

mogli. Nekega dne nam prinese že precej priletan mož mleka. Ko ga nam izroči, hitro steče k morju, ter se v njem umije, da bi mu naš hudobni duh ne škodoval. Dostikrat so me pozdravljali z besedami: „Dober dan, ti les za peklenski ogenj!“

(Konec nast.)

Razgled po svetu.

Solsko. V solnograškem deželnem zboru je 21. nov. 1890 ondotni vikšji škof prav jasno razložil, kaj gre katoliški Cerkvi oziroma na šole in kaj torej ona zahteva. Govoril je na podlagi škofovske izjave v gosposki zbornici 12. sušca, in ponovil je najprej petere točke, ki so jih škofje izrekli in kar je bistveno potrebno, da se šola more res verska in katoliška imenovati, namreč:

1. Katoliška ljudska šola je tako vravnati, da bode katoliškim otrokom mogoče taisto obiskovati redoma brez pomešanja z otroci družih verstev.

2. Po katoliških očitnih ljudskih šolah naj bodo vsi učitelji ndje katoliške Cerkve, izučiti se morajo na katoliških učiteljskih napravah, in pridobiti si tudi zmožnost za podučevanje otrok v kerščanskem nauku.

3. Pri nastavljanji učiteljev na očitnih šolah naj se organom katoliške Cerkve dopustí tisti vpljiv, ki je poteben, da se zagotovi taka delavnost privca, ki je potrebna za katoliško šolo.

4. Verski poduk naj se na teh šolah po so-delavnosti razširi, drugi nauki, učne osnove in vsi drugi pomočki za učflo in učenje naj se vravnajo takó, da v tem ne le nič ne bode, kar je za katoliške otroke spotikljivo, temuč da bode vse v edinosti s katoliškim šolskim značajem.

5. Kar tiče nadzorovanja katoliških ljudskih šol in pripravnic, naj se Cerkvi nogoče stori, da se redno po njenih organih na vse strani izdatno varuje in pospešuje verski značaj.

Ta je izrek in zahteva katoliške Cerkve in torej avstrijskih škofov in tistih, ki hočejo biti pravi katoličani.

Kar tiče šolske bukve, pravi nadškof dalje, kar tiče celo še veroznanske knjige, vero in nrvnost, ima (po novih postavah) država poslednji glas, izreče poslednjo sodbo; država določi, če naj se dopustijo, ali ne. Država se postavi na mesto Cerkve, država jemlje si pravico reči: ta šolska knjiga, te veroznanske bukve se ne smejo sprejeti. Ako tudi Cerkev izrečno naznani: ta in ta je od mene določena knjiga, vendar odloči država v zadnji instanci, če se tista veroznanska knjiga smé rabiti, ali ne. In tako država naravnost stopi na mesto Cerkve. Kar tiče druge knjige, naj bode obseg kakoršen koli, škofje (po novih postavah) nimajo nič govoriti; ni jim dopuščeno zavračati na to, kaj da je katoliškemu nauku nasprotno, molčati morajo ali le samo prositi da naj bi se vendar na to oziralo! Določivne besede o tem ne smejo govoriti.

Ali je to cerkvena neodvisnost, ali je to temeljna dogma sv. Cerkve, da je ona samostojna, neodvisna družba, kakor država...?

Kar tiče dalje nadzorstvo čez šolo, celo sam župnik, dušni pastir, ki je od sto in sto lét postavljen od Cerkve, da naj skerbí za pravi red in izrejo otrok, kakor zastopnik Cerkve, proprio jure, z lastno pravico, ne smé v šolo; mora si še le po ovinki datih pritisniti počat države, še le potem, kot ud krajnega šolskega sveta, smé obiskati šolo in pogledati, kako se v nji godí. To ni samostojnost Cerkve. In vendar, ko je katoliška Cerkve priznana, naj se ji dajo pravice, ktere ji gredo po božji postavi

(Konec nast.)

V Neapeljnu so zaradi rogoviljenja na univerzi profesorji morali nehati z učenjem, vseučilišče so pa zaperli. — Kakor dandanes mladino odgojajo, tako pa imajo.

Pervi občni shod württemberskih katolikov v Ulm-u (Konec.) Nato je prebral podpredsednik Probst nekatere resolucije, katere je predlagal odbor in grof Rechberg je pristavil, da bi bilo primérno izvoliti stalni odbor, ki naj bi izverševal kongresove sklepe (namreč resolucijo do vlade, da se prekličé postava o jezuitih), ter sklical nov shod, če bi bilo potrebno. Kongres je odobril predsednikov predlog in ga sprejel, potem je izvolil stalni komité.

Nadžupan Untersee iz Gmünd-a govoril je o socijalni demokraciji in o dolžnostih njej nasproti. Pokazal je, kako se ta svoját grozovito širi. L. 1874 imeli so 100.000, l. 1877 že 490.000, in l. 1890 že 1.430.000 glasov. Pokazal je tudi, kako terdno vrenjeno časnikarstvo imajo, in kako so samosvestni. Njihovo gó slo je: „V verskem oziru brezbožje, v političnem republiko, v socijalnem komunizem (róp in grabeštvo)!“ (To je živi antikrist in zadolžujejo ga tisti, ki Cerkev zaničujejo in papeža tarejo.) Govornik je nato razkazoval in podperl svojo terditev tudi s tehtnimi dokazi, da je komunizem neizveršljiv, in da izveršitev gó slo socijalnih demokratov ne bi pomenila nič družega, nego popolno brezvladje, anarchizem. Zatorej pa se mora vsak pravi katoličan vdeležiti boja proti tej prekucuški svojati, katoliško in antisocijalno-demokratiško bodi odslej eno in isto. Socijalno vprašanje naj se reši po mirnem potu, brez prevratov in prekucij, s prosto voljo obéh strank. Mi smo in hočemo biti miroljubni, pravi govornik, kajti vsak pravi Nemeec mora to biti, in moči, katere imamo, rabimo v prid in korist svoje domovine itd.

K sklepu kliče: Naprej toraj, gospoda, v smislu mirú v prid našega naroda, zlasti pa k blagru dela-jočega ljudstva! Bog blagoslovi, Bog varuj našo domovino!

Tako je sklenil govornik svojo zelo podučno in ognjevitno razpravo. Pripomniti moramo samo še, da je bilo v vsem skupaj na tem shodu 26 velicnih govorov, brez ozira na manjše govore in nagovore.

V Sveti Deželi misijonari sedanjo dobo 163 mašnikov, 31 duhovnikov (klerikov), 198 bratov laikov, 21 postulantov. Izmed mašnikov je 14 arabcev, 15 francozov, 12 nemcev, 66 italijanov, 35 španjcev, 5 poljcev, 7 maltezo, 2 gerka, 2 dalmatinca, po eden armeneec, belgijan, čeh, bošnjak in Holandec. V 41 krajih imajo dušno pastirstvo nad 74.000 katoličani, vzdržujejo 34 deških z mnogimi učenci in 25 deklških šol z mnogimi učenkami.

Rusko. (Kako jo je razkolnik skupil!) Tistim, ki se jim zdeha po razkolništvu, sveti prav

jasen nauk iz Ruskega. V Vilni je 21. listopada lani nagle smerti umerl razkolni škof Aleksis Lavrov-Platonov, ki je bil zagrizen sovražnik katoliške Cerkve. Katoličani to naglo smert cenijo za božjo sodbo. Na njegovo počenjanje je bila namreč ruska vlada sklenila zatreti tri cerkve v Vilni, med njimi tudi cerkev, posvečeno Materi Božji. Ukazala je Vilnskemu katoliškemu škofu, naj odstrani iz imenovane cerkve čudodelno podobo Matere Božje. Zastonj je katoliški škof Avdčievich se precej podal v Petrograd pri vladi izprosit, da podoba ostane na svojem mestu. Nasledek je bil ta, da je arhijerej kar odločno rekel, da se bodo zaperle tri katoliške cerkve v Vilni in odstranila se „milostna podoba Matere Božje.“ In lejte: veliki preganjavec katoličanstva je potem nagloma zbolel in umerl! Da pa ne more kdo reči, da se je to le kako naključilo, je dokaz to, ker enako se je godilo tudi že drugim sovražnikom sv. katoliške Cerkve, ki so hoteli odpraviti imenovano milostno podobo. Razkolniki imajo tu pač očitni dokaz, kje da je resnica... Pa kdor je slép, je slép!

Rusija. Civiltä Cattolica piše, kako se v ruski vojni vera spoštuje. Kadar novinec pristopi v vojaško službo, se mora vsaki naučiti „deset božjih zapovedi“, „očenaš“, „vero“, pa imena svetih patronov svojega polka in stotnije. Uči se katekizma in večkrat na teden se mu čita o kerščanskih dolžnostih. Vsak vojščak je dolžan biti ob nedeljah pri božji službi; na to morajo z vojaško ostrojtjo gledati službujoči častniki. Batalijoni imajo svoje kapele, včasih še celo kompanije. Postijo se vsak teden v sredo in petek. En teden 40danskega posta so za posamezne batalijone in eskadronne posebne duhovne vaje in vojaki morajo iti k spovedi in k obhajilu. O veliki noči je dolžan vsak vojak z listkom se izkazati, da je opravil velikonočno dolžnost, in to od prostaka do generala in cara samega. To velja tudi za katoličane, katerih je mnogo v carovi telesni straži. — O koliko bi bilo pa v teh ozirih pri nas popravljati! Ti ubogi razkolniki bodo osramotili nas na sodnji dan.

Kakošno je politišno vreme ob novem letu?

„Skrivno razodenje“ sv. Janeza evangelista veliko govori o terpljenji sv. Cerkve v poznejših letih. Bil je sv. Janez pregnan pod trinogom Domcijanom na otok Patem in tam je zamaknjen videl Boga na tronu, obdanega od 24 starašín in štirih čudovitih žival. V rokah ima Bog zapečatené bukve, kar pomeni prihodnjost, in nobeden ni mogel razrešiti sedmerih pečatov, razun samo Jagnje (4, 5). Nato se razrešuje pečat za pečatom; pri vsakem se pokažejo bridke šibe, strahovanja, ki bodo prihajala nad človeštvo zarad pregréh in to zato, da bi se svet poboljšal.

Po razrešenji šestega pečata vstane strahovit potres, tako grozno, da ljudje mislijo, zdaj bo sodnji dan, poslednja sodba; ustavi se pa, ker je še veliko izvoljenih na zemlji, ki ne smejo z grešniki pokončani biti. Prikaže se nato neštevilna množica ljudi, kateri se imajo kerščanstvu zahvaliti za svoje zveličanje in zato Boga časté in hvalijo...

Po razrešenji sedmega pečata se prikažejo sedmeri angeltji in zatrobijo na trobente. Potem vnovič pridejo stiske in bridkosti na zemljo; pa berž ko jenjajo bridkosti, že se spet greh začinja (8, 9). Kadar zabučí sedma trobenta (11, 15), s katero se napové vojska Kristusova z njegovimi sovražniki, se zdajci naznani tudi njegova zmaga.

Vojskuje se Kristus s tremi sovražnimi močmi, ki so zaznamnjane v podobah, namreč: zmaj ali drakon (12), zvér s 7 glavami in 10 rogmi, pa zvér z dvema glavama (13). Cerkveni učeniki pravijo, da zvéri so te-le: satan, zoperkerščanska svetna moč, pa lažnjiva véda, namreč brezverski, lažnjivi učeniki (kterih je mnogo današnji čas, ki v knjigah, časnikih, govorih itd. nevero razširjajo, zaničevanje vere in sv. Cerkve razklicujejo). Sedmeri angeltji ulivajo na zemljo skudele jeze Božje, kar pomeni poslednje kazni in strahovanja. Ko pa tudi s tem ni poboljšanja pri brezbožnih, se prične boj sun, ktereга vzrok in namen je le pravična kazen. Najprej je premagano orožje drakonovo, potem pa drakon sam. Napervo se zruši Babilon, t. j. zoperščanska svetna moč; potem nasleduje zmaga Kristusova čez zvér, t. j. čez neverško modrost (menda čez brezversko učenost, brezverska učilišča, lažnjivo filozofijo).

Drakon bode zmagán in na 1000 lét uklenejen; Kristus pa bo s svojimi kraljeval na zemlji (20). Čez 1000 let je drakon še enkrat odklenjen (20—22), in skuša narode nadražiti zoper „svetnike Božje“ (zoper namestnika Kristusovega, zoper sv. Cerkve, zoper vero, škofo, zoper duhovne in bogoljubne vernike); Bog pa končá vse sovražnike in verže satana k obema zverima v žepljeni ogenj... Poslednjič vidi sv. Janez nove nebesa in novo zemljo in novi Jeruzalem. To je podoba sv. Cerkve v njenem poveličanju. — Pisatelj in pojasnovavec meni in pravi: Mi se nahajamo v sredi dogodb, ktere Skrivno razodenje napoveduje. Koliko tega se spolnuje današnji čas, tega se ne prederzujemo tolmačiti, ker prerokovanja so večidel take lastnije, da so še le prav jasne potlej, ko so se spolnile. Da se pa dosti napovedanega godi tudi sedanjí čas, kdo bi tega ne spoznal. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša, in ako je ne mara sam med brezvérci današnje dobe, naj gleda, kaj ga čaka, kajti zveri ste bili še pred satanom verženi v žepljeni ogenj.

Po tem posnetku iz „Skrivnega razodenja“ pa poglejmo, pri čem smo ob novem letu, in od tod smemo sami soditi, kakošnih nasledkov se je nadjeti, ali se je bati.

Dunajski „Kathol. Vereinsblatt“ govori o bližnji socialni nevarnosti in spominja o ruskih „nihilistih“ in je teh misli, da pri ostri ruski stražnosti izvemo le malo tega, kar ti prekucuhi vse počenjajo. Na Nemškem si iščejo vpljiv in moč pridobiti „socialdemokrati“, ki so tudi nekaki tenko-spremeni rudečkarji. — Na Angleškem se silo množijo „Marxov“ in „Lassalov“ socializem. — V Belgiji delavske mase hudo počenjajo. — Na Francoskem dela silo veliko število „socialdemokratov.“ — Kako se na Luškem godi delavcem in kaj vse v obupnosti žugajo in namérjajo, to je silno, in bati se kaj hudega. — Na Španjskem in Portugalskem žuga rogovilstvo. — Tudi v Avstriji velja: „Čujte in molite!“

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva

Nameni za mesec januar (prosinec).

a) Glavni nameni:

Čiščenje sv. Alojzija, carha mladine.

b) Posebni nameni:

26. S. Polikarp. Afrikanski misijoni. Bogu dopadljiva podelitev mnogih škofovskih sedežev. Prostoverci in bogotajci.

27. S. Janez Zlatoust. Pridigarji. Cerkev na Turškem in v po donavskih deželah. Pomoč v velikih dušnih težavah.

28. S. Karol Vel. Knezi. Ljubezen in pravičnost za delavski stan. Gorečnost za lepoto hiš Božjih. Stavbinska podjetja.

29. S. Frančišek Salezij. Svetost duhovskega stanü. Pospešitelji molitvenega apostoljstva in pobožnosti do presv. Serca Jezusovega. Sodniške zadeve.

30. S. Martina. Visoko čišlanje in svetost kerščanskega zakona. Otroci iz mešanih zakonov. Jako važne volitve.

31. S. Peter Nolaški. Inozemski misijoni. Vse poslance, pa še ne uslišane zadeve. Udje molitvenega apostoljstva in bratovščine presv. Serca Jezusovega, ki so umerli v mesec decembru in ki umerjò v mesec januarju.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Mladenič v neki hudi razburjenosti, da bi se stvar na dobro iztekla. — Neka prodaja priporočena, da bi se zgodila po Božji volji — „Hudo terpiim za nevarno boleznijo: usmilite se me, ljubi bratje in sestre in prosite za-me, da še ozdravim, ako je Božja volja: ker nevarnost je, da trije nedorastli otroci izgubé svojo mater. Marija, usmilite se me!“ — Da bi Bog na prošnje N. lj. G. in naših patronov sovražnike sv. Cerkve, posebno domače, ponižal in spreobrnil. — Starši priporočajo sina, ki je šel po svetu, da bi se ne zgubil, da bi zvedeli zanj, ter da bi poboljšan domú se vernil. — Bolan mladenec za zdravje. — Ze dolge leta bolna oseba priporočena N. lj. G., sv. Jožefu in sv. Antonu Pad. za ljubo zdravje.

Listek za raznoterosti.

Mirna Ljubljana je dolgo časa prenašala napačanja od nekterih prederznih listov, poprej „tagblattovskih“, zdaj pa ne manj strupenih domačih, na katoliške svetinje. Brama je bila prepuščena katoliškim časnikom. Zdaj pa je vernemu prebivalstvu že vse preveč, da bi take neobtesanosti prenašale. Pošten odboj se je pokazal preteklo nedeljo. V farnih cerkvah pri sv. Jakobu, pri sv. Petru in pri Mariji D. oo. Frančiškanov pred mostom so namreč očitno s prižnice brali naslednji oglas:

„Dragi župljani! Sv. Oče papež so poslali okrožnico do vseh škofov in vernikov s prošnjo, naj bi te božične praznike se spomnili toliko milijonov revnih zamorcev ter jim pomagali z radovoljnimi darovi, da se rešijo iz terde sužnjosti in nevere. Kakor drugod ste tudi Vi z veseljem spolnili to prošnjo sv. Očeta ter radovoljno položili svoje darove na oltar v ta blagi namen. Hvalo za to Vam bodo vedeli rešeni zamoreci in Bog Vam bo povernil to dobro delo usmiljenja. Pa sladko zavest tega dobrega dela Vam je ogrenilo hudobno pisanje ljubljanskega časnika „Slovenskega Naroda“, kateri za sramovaje govori o Vas, kakor o „terejalih in terejalkah“, ki ste hodili gledat blagoslovljenega mura.“ Po naših (cesarskih) postavah Vaš duhovni pastir ne more nič storiti, da bi Vam dobil zadoščenja za tako psovanje, ali ker je bilo razžaljenje očitno, ga hočemo vsaj tudi očitno z vso odločnostjo zaverniti. Vas pa prosimo, da zabranite temu listu razširjanje med družine in da prav goreče molite za spreobrnjenje naših domačih sovražnikov sv. Cerkve.

V Ljubljani na praznik presv. imena Jezusovega 18. januarija 1891.

To nas poterjuje v upanji, da bodo verli gg. dušni pastirji tudi v prihodnje na straži zoper enake prederznosti in žaljenja katoliškega čutila, zlasti tudi zoper hudobno psovanje namestnika Kristusovega in namestnike apostelnov.

Iz Solnograda, 19. pros. (Poterjenje.) Počastim se, Vam z vso hvaležnostjo poterditi, da sem prejel 106 gld. za djanje razširjanja sv. vere.

Bl. Halaus, škofijski kustos.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: J. K. 50 kr. — C. g. župnik Jan. Karlin 5 gld. — Prečast. gosp. dekan J. Koprivnikar 5 gld. — Č. g. duhovni pastir Ant. Vonča 2 gld. — Č. g. župnik J. Kapuz 2 gld.

Za sv. Detinstvo: Čast. g. Franc Dolinar, župnik v Horjulu, 20 gld. — Čast. gosp. Janez Keršič, župnik na Jesenicah, 8 gld. 60 kr. — Č. g. S. Zupan, nmski katehet v Loki, 110 gld. — J. K. 1 gld. — Po v. č. g. župniku J. Rozmanu 10 gld.

Za pariško bratovščino za duše v vicah: J. K. 50 kr. — Č. župnik Fr. Kepec 10 gld.

Za odkupovanje zamurskih otrok: U. Pr. 10 gld. (namesto „ofra“).

Za pogorelce na Radovici: Č. g. župnik Fr. Kepec 2 gld. 50 kr.

Za pogorelce v Ambrusu: Čast. g. župnik Fr. Kepec 2 gld. 50 kr.

Za afrikanski misijon: Čast. g. B. B. 20 gld. („afrikanskima misijonarjema“).

Za Don-Boskove misijone: J. K. 5 gld.

Za najpotrebniši misijone: „Fr. Hribacki“ v Dražgošah 1 gld.

Za Marijanišče: „Fr. Hribacki“ v Dražgošah 1 gld.

Za dober namen: Neimenovana 5 gld.

Za vstanovitev stalne večji rezidence čč. oo. Jezuitov v Ljubljani mesto sedanjega „provizorja“: „Fr. Hribacki“ v Dražgošah 1 gld.